

30.1.2017

לכבוד

חברות וחברי הכנסת,

שלום רב,

הנדון: הצעת חוק הכניסה לישראל (תיקון מס' 27) (אי-מתן אשרה ורישיון ישיבה לקורא לחרם על ישראל), התשע"ז – 2016 (פ/1906/20)

היום אמורה לעלות הצעת החוק שבנדון להצבעה בקריאה שניה ושלישית במליאת הכנסת. אנו פונים אליכם בבקשה להתנגד להצעת החוק שבנדון וזאת מהנימוקים המפורטים להלן:

1. לאחרונה אישרה וועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת לקריאה שניה ושלישית את הצעת החוק שבנדון שהונחה על שולחן הכנסת בהובלתו של רועי פולקמן. היום ההצעה אמורה לעלות במליאת הכנסת להצבעה שנייה ושלישית. הצעת החוק, אם תתקבל, תאסור על כניסה לישראל של מי שאינו אזרח ישראל או בעל תושבות קבע והתומכים בפומבי בחרם על ישראל. ההצעה קובעת כדלקמן:

"בחוק הכניסה לישראל, התשי"ב – 1952, בסעיף 2, אחרי סעיף קטן (ג) יבוא:
(ד) לא יינתנו לאדם שאינו אזרח ישראלי או בעל רישיון לישיבת קבע במדינת ישראל אשרה ורישיון ישיבה מכל סוג שהוא, אם הוא, הארגון או הגוף שהוא פועל עבורו, פרסם ביודעין קריאה פומבית להטלת חרם על מדינת ישראל, כהגדרתו בחוק למניעת פגיעה במדינת ישראל באמצעות חרם, התשע"א – 2011, או התחייב להשתתף בחרם כאמור.
(ה) על אף האמור בסעיף קטן (ד), שר הפנים רשאי לתת אשרה ורישיון ישיבה כאמור באותו סעיף קטן, מטעמים מיוחדים שיירשמו."

2. הלכה למעשה, הצעה זו מבקשת למנוע כניסת זרים רק בשל התנגדותם למדיניות הממשלה ועל בסיס עמדות פוליטיות ולכן היא מתירה שימוש בשיקולים לא ענייניים המונעים משיקולים פוליטיים מובהקים כדי להתיר כניסה של זרים לישראל שאוהדים את מדיניותה ואת עמדתו הפוליטית של הרוב.

3. אישור הצעת החוק, תוביל לפגיעה חמורה בזכויותיהם של האזרחים הערבים בישראל והתושבים הפלסטיניים בשטחים הכבושים ולפגיעה בחיי המשפחה של רבים מהם. כידוע, חוק האזרחות והכניסה לישראל (הוראת שעה), התשס"ג – 2003, אסר על כניסת פלסטיניים לישראל לצורך איחוד משפחה. מאז שנחקק החוק רבבות משפחות נפגעו ממנו. רבים מחזיקים בתושבות ארעית וכ-8,000 מחזיקים בהיתרי שהייה בישראל, ואלה וגם אלה אינם יכולים לשדרג את מעמדם ולקבל תושבות קבע או אזרחות. הצעת החוק עלולה להוביל להשלכות על קבוצה גדולה של משפחות רק בשל עמדותיהן הפוליטיות. הואיל

למענה: עדאלה – המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל, רח' יפו 94, ת"ד 8921, חיפה 3109001,
טלפון: 04-9501610, פקס: 04-9503140

האגודה לזכויות האזרח בישראל, רח' נחלת בנימין 75 ת"א 6515417,
טלפון: 03-5608185, פקס: 03-5608165

וחוק איסור איחוד משפחות הנ"ל משפיע במרבית המקרים על האזרחים הערבים הרי איסור כניסת בני זוג לאיחוד משפחות עם אזרחים ערבים בשל טעמים פוליטיים, ואי חידוש היתר או רישיון ישיבה שניתנו זה מכבר, מובילים לפגיעה בזכותם החוקתית של האזרחים והתושבים הערבים לקיים חיי משפחה ומפלים אותם ואת בני זוגם לרעה על בסיס עמדה והשקפה פוליטית.

4. כמו כן, הצעת החוק, אם תאושר, תוביל לפגיעה בחופש הביטוי ובחופש העיסוק של אזרחים (ובעיקר אזרחים ערבים) ובארגונים אזרחיים בקיום קשרים חברתיים, כלכליים, מקצועיים ואישיים עם אזרחים זרים רק בשל התנגדותם של האחרונים למדיניות הממשלה בכל הנוגע להמשך הכיבוש וההפליה הממוסדת נגד האזרחים הפלסטינים בישראל.

5. בנוסף, הצעת החוק במידה ותאושר תפגע בזכויותיהם של הפלסטינים תושבי השטחים הכבושים מלקיים קשרים משפחתיים, אישיים, מקצועיים וחברתיים עם בני משפחתם או חבריהם או עמיתיהם רק בשל כך שהאחרונים פרסמו קריאה לחרם על ישראל. כניסת הזרים אל השטחים הכבושים אפשרית רק דרך מעברי הגבול בהם שולטת ישראל והיא ככוח כובש מחוייבת להימנע מפגיעה זו במיוחד כאשר הטעמים לכך אינם ביטחוניים, אלא נסמכים על עמדות והשקפות פוליטיות של מבקש הכניסה.

6. העמדת השקפה פוליטית כשיקול השווה למעמדו של השיקול הביטחוני במניעת כניסת זרים למדינה, הינו חמור ומוסכן ביותר והופך את הצעת החוק לאנטי דמוקרטית בעליל. שר הפנים אינו רשאי לשמש כקומיסר, העומד בשער ומחליט עבור אזרחי המדינה ועבור תושבי השטחים הכבושים, שתלויים במעברי הגבול הישראליים, אלו עמדות ראויות להישמע. חופש הביטוי אינו רק הזכות להתבטא, אלא גם הזכות להיחשף לדעות, ואפילו לדעות המקוממות והמרגיזות את הרוב בישראל. מניעת כניסה אינה שוללת אך את חופש הביטוי של מי שכניסתו נאסרה, אלא גם את חופש הביטוי של אזרחי ישראל ותושבי השטחים הכבושים.

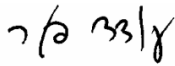
7. אמנם אין לזרים זכות חוקתית להיכנס לישראל, אך שיקולים של שמירה על זכויות אדם מחייבים כי גם בהקשר זה תישקל כניסת זרים בכל מקרה פרטי בנפרד וכי הסירוב לא ייעשה באופן שרירותי. בעניין **געאביץ**, ציינה הנשיאה דאז ביניש :

"מבקשת אני להעיר כי אותה תפיסה גורפת הבאה לידי ביטוי בטיעוני המדינה, לפיה מכח ריבונותה לא מוטלת על המדינה חובה משום סוג כלפי אדם בשל היותו זר אינה מקובלת עוד. דבר יום ביומו באים בפנינו ענייניהם של זרים אשר זכויותיהם הבסיסיות נפגעות. כך בין אם מבקש הזר להישאר בתחומה של המדינה מטעמים של 'איחוד משפחות', בין אם מטעמי מקלט הומניטרי ובין אם מנסיבות ייחודיות אחרות. בעידן הנוכחי הולכת וגדלה המודעות לזכויות האדם באשר הוא אדם ומדינות רבות כאשר הן דנות בהגבלות על הגירה מתמודדות עם בעיות הכרוכות בזכויותיהם של הבאים בשעריהן. שהייתו בישראל וזכויותיו של הזר נבחנות, איפוא, בהתאם לנסיבות עניינו הקונקרטיים. גישה זו משליכה מטבע הדברים על מערכת האיזונים המחייבת את רשויות השלטון, הנדרשת לאזן בין זכויותיו של הזר

לבין אינטרסים ציבוריים נוספים, וביניהם האינטרס הציבורי בשמירת ריבונותה של המדינה לקבוע מי הם אלו אשר יבואו בשעריה." עע"מ 1038/08 **מדינת ישראל נגד געאביץ** (פסק דין מיום 11.8.2009).

8. לאור האמור לעיל, אנו קוראים לדחות את הצעת החוק.

בכבוד רב,

עודד פלר, עורך דין
האגודה לזכויות האזרח

סאוסן זהר, עורכת דין
עדאלה – המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל

העתקים:

חה"כ יולי אדלשטיין, יו"ר הכנסת, בפקס: 02-6496193

השר אריה דרעי, שר הפנים, בפקס: 02-5666376

מר אביחי מנדלבלויט, היועץ המשפטי לממשלה, בפקס: 02-6467001

עו"ד אייל ינון, יועמ"ש הכנסת, בפקס: 02-6753495